

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/rapsodiaenagosto.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 30

"Res en aquesta Declaració no podrà interpretar-se en el sentit que doni cap dret a un Estat, a un grup o a una persona a emprendre activitats o a realitzar actes que tendeixin a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats que s'hi enuncien."

Article 30

La Declaració no es pot interpretar mai en contra dels drets que proclama.

Rapsodia en agosto

(Hachigatsu no kyôshikyoku)

Any: 1991

Durada: 93'

Direcció: Akira Kurosawa.

País: Japó.

Edat: Totes les edats.

Argument: La història de tres generacions i les seves actituds davant el bombardeig atòmic de Nagasaki el 1945. Kane és una anciana, el marit de la qual va morir a causa del bombardeig. Els seus dos fills i les seves parelles intenten oblidar el passat. Els quatre néts, nascuts molt més tard i desconexors del passat, el volen conèixer. En paral·lel, la seva relació amb uns parents residents als Estats Units, el país que va llançar la bomba.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: Preàmbul, 3 i 28.

Temes: Dret a la pau, conflictes bèl·lics, genocidis.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- Per què en 1945 Estats Units va llançar les bombes atòmiques sobre Hiroshima i Nagasaki?
- Durant una guerra és legítim atacar directament la població civil?
- Hauria estat possible aturar l'expansionisme bèl·lic alemany i japonès només amb postures pacifistes?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- Per què els néts de l'anciana Kane, al llarg de la pel·lícula, van canviant la seva actitud envers ella?
- Per què el fill de Kane s'empipa amb els seus fills quan aquests comenten per correu amb els seus parents americans la mort de l'avi a causa de l'explosió nuclear?
- Per què els néts no troben cap monument americà que expressi condolència o solidaritat amb les víctimes de l'explosió?
- En el moment de la seva estrena hi va haver persones que van acusar aquesta obra de Kurosawa de tenir un marcat caràcter antiamericà. És realment així?
- Per què els països que posseïen armament atòmic, al mateix temps que no es plantegen renunciar-hi, intenten per tots els mitjans que altres països no aconseguixin aquest armament?
- Els crims comesos pel Japó durant la Segona Guerra Mundial justificaven el llançament de les bombes atòmiques?
- El bombardeig massiu de població civil és un genocidi?
- Per què hi ha tantes pel·lícules produïdes als Estats Units sobre els horrors de la Segona Guerra Mundial i, en canvi, pràcticament cap sobre els bombardejos d'Hiroshima i Nagasaki?

- Per què tampoc hi ha pel·lícules sobre els bombardejos incendiaris de múltiples ciutats japoneses, durant els mesos anteriors, en els quals va morir fonamentalment població civil? Per què existeix el mateix silenci sobre els bombardejos massius sobre ciutats alemanyes?
- Durant els Judicis de Tòquio es va acusar els alts comandaments militars japonesos de crims contra la humanitat. I en els judicis de Núremberg els acusats de crims contra la humanitat van ser els alts comandaments nazis. Per què no es va fer un judici per jutjar els responsables dels bombardejos d'Hiroshima i Nagasaki, o els responsables dels bombardejos de Dresden i altres ciutats alemanyes?
- Els tribunals dels Judicis de Núremberg i de Tòquio estaven formats exclusivament per membres dels països vencedors, principalment d'Estats Units. Aquesta composició dels tribunals podia garantir uns judicis justs?
- La bomba sobre Hiroshima es va llançar el 6 agost de 1945, i tres dies més tard la bomba sobre Nagasaki. Si l'objectiu era aturar la guerra, per què no es va esperar més, a que fos més coneguda la devastació produïda per la primera bomba, i així potser aconseguir la rendició sense el segon llançament?
- Quins països tenen actualment armament nuclear? Quins països estan intentant aconseguir-lo?
- El món és més segur amb bombes atòmiques com element de dissuasió, o seria més segur si no existissin?
- Quin tipus d'armament és el que en els conflictes bèl·lics actuals causa més morts? En els conflictes bèl·lics actuals moren més combatents o població civil?
- Podria passar en l'actualitat que algun grup terrorista s'apoderés d'alguna bomba nuclear i la fes esclatar?
- Mordejái Vanunu, un extècnic nuclear israelià, el 1986 va revelar al diari britànic "The Sunday Times" que Israel posseïa un programa d'armes nuclears. A causa de la seva revelació va ser raptat pel Mossad a Roma, jutjat en secret i sentenciat a 18 anys de presó. Va actuar correctament Vanunu difonent la informació? I l'estat d'Israel, raptant-lo a Roma?
- Quins països han amenaçat recentment, de forma oberta o vetllada, amb fer ús d'armes nuclears?
- Einstein va contribuir al desenvolupament de la bomba atòmica, amb la fórmula que permetia el seu desenvolupament i mitjançant una carta (de la qual posteriorment es va penedir) dirigida al president Roosevelt en la qual recomanava la investigació sobre armes nuclears. Per què se'l coneix com a un pacifista?
- Quan es celebra el Dia Internacional de la Pau? Quin és el seu objectiu?
- Al llarg de la història, quines persones han destacat especialment per la seva defensa de la pau?
- La pel·lícula no conté excessos, és pausada, però al mateix temps va posant de manifest la desolació i el dolor que va provocar l'explosió nuclear. A més, i sense rancúnia, pretén recordar, perquè fets com aquell no tornin a passar. Per què no abunden les pel·lícules d'aquest tipus, i en canvi sí les amanides amb grans dosis de frenesí, violència i efectes especials?
- Frases per comentar:

"La violència crea més problemes socials dels quals resol i, per tant, no condueix mai a una pau permanent". Martin Luther King.

"Hem estat creats per a la pau i no per a la guerra. La nostra vida ha de ser un esforç constant per aconseguir la pau". Juan XXIII.

"Déu meu, què hem fet?". Robert Lewis, copilot del bombarder que va llançar la bomba atòmica sobre Hiroshima, mentre s'allunyaven després d'haver-la llançat. (1)

"Em va semblar magnífic el fet de participar en una cosa així. Confiava que donaria bons resultats i que podríem sortir bé d'això". George Caron, tripulant del mateix bombarder. (1)

"Tot senyal de vida ha quedat extingit a Hiroshima. Homes i animals, plantes i insectes han mort abrasats pel foc o per l'efecte de terribles ones d'aire incendiari. Resulta impossible fer el recompte de víctimes, ja que les restes no poden ser identificats. La ciutat ha deixat d'existir". Ràdio de Tòquio (2)

"La Segona Guerra Mundial va introduir la guerra total, mancada de principis en mètodes, il·limitada en violència i indiscriminada en víctimes. Els forns de Auschwitz i la incineració atòmica d'Hiroshima i Nagasaki van inscriure un capítol encara més funest en la crònica de la brutalitat humana". Bernard Lown (discurs amb motiu del Premi Nobel de la Pau, 11-12-1985). (1)

(1) https://es.wikiquote.org/wiki/Bombardeos_at%C3%B3micos_sobre_Hiroshima_y_Nagasaki (2013)

(2) <http://www.abc.es/20091113/internacional-asia/hiroshima-hemeroteca-200911131316.html>

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració:
(apartat "La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics")

Article 30. La Declaració no es pot interpretar mai en contra dels drets que proclama